

Ellentétek feszültsége

Makai Mira munkáiról

Hol van a szörny? A nyúlön túl?

Nem, a nyúl az!

Monty Python: Gyalog-galopp

Az aranyos, bájos mindennapi fogalmait talán legjobban vizuálisan lehet megfogni: nagy fej, kis test, nagy szemek, rövid végtagok. Azok a tulajdonságok, amelyek a gyermekeket és a kisállatokat jellemzik leginkább. Hasonló a helyzet a fenyegetővel, a szörnyűvel: aránytalan száj, fogak, karmok, ragadozó állatok tulajdonságainak megjelenítése. Mindkét fogalomnak létezik azonban túlhajtott, extrém verziója is. Az aranyos túlzása a cuki, ennek abszurd végelete a japán popkultúrából származó kawaii, ami az egész élet és az egész világ átformálására tesz kísérletet. A félelmetes túlhajtása a horrorisztikus, ami már közvetlen érzelmi rettenetet akar kiváltani a szemlélőben. Lehetetlen lenne akár besorolni is ennek a műfajnak az extremitásait, még az is eldönthetetlen, hogy a nyugati vagy a keleti (ismét japán) megközelítés a végletesebb.

Makai Mira művei ezt a két világot egyesítik azzal, hogy sajátos, kiméraszerű lényeket hoz létre, akik egyszerre tűnnek andalítóan kedvesnek, babusgathatóknak és veszélyesnek hatalmas fogukkal és karmaikkal. A két világ találkozása furcsa következménnyel jár: a horrorisztikus láthatóvá válik, ami miatt első látásra csökken a hatása. A horror egyik legfontosabb mechanizmusa ugyanis a láthatatlan, de sejtetett, ami csak utal a szörnyre, de nem mutatja meg, hanem a képzeletre bízta. Ez azonban távol áll ezen művek hatásmechanizmusától, a lények láthatók, kidolgozottak, és világos, harsány és gyermeteg színeik fel is kínálják magukat a szemlélőnek, hogy minden részletükben világosan lássa őket. Játékos pózuk csak erősíti ezt a hatást, a hátukon fekszenek, végtagjaik az ég felé nyúlnak, vagy mint kisgyerekek ülnek. A szemlélő azonban mégsem tud elvonatkoztatni, az ártatlannak tűnő beállítások csapdát is jelenthetnek.

Az egyedi szobrok mellett a reliefeken is megjelennek a jellegzetes alakok. Közel síkba szorítva azonban még egy jellegzetesség figyelhető meg: a vizuális ingerek szinte túlzott, talán álnaiv használata, ami a 90-es évek képregényrajzolóit (Todd McFarlane, de főleg Rob Liefeld) és rajzfilmművészetét (Csupó Gábor, Peter Gaffney) jellemezte leginkább. Ez a jellegzetes stílus mindennél többre értékelte a radikalitást, amit kifacsart pózokban, harsány színekben, lehetetlen figurákban, hatalmas izmokban, karmokban talált meg. Makai művei mintha ezt a világot idéznék meg, ironizálva azon, ami maga is irónia volt.

Gárdonyi László

Makai Mira: Floating Balls

Makai Mira: Pinneapple Punch

Makai Mira: Meringue